# T014 BD V 198-AQT-10 Dị Học Giác Phi-Nghĩa Túc

*Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)*

10- KINH DÒ HOÏC GIAÙC PHI

Nghe nhö vaày: Ñöùc Phaät truù trong vöôøn Truùc Ña ñieåu taïi nöôùc Vöông xaù, ñöôïc vua, ñaïi thaàn, tröôûng giaû vaø nhaân daân ñeàu kính thôø, cuùng döôøng ñoà aên uoáng, y phuïc, ngoïa cuï, thuoác trò beänh. Baáy giôø saùu vò Phaïm chí ñöôïc ngöôøi ñôøi toân kính laø: Baát-lan Ca-dieáp, Caâu-xaù-ma- khöôùc-lôïi Töû, Tieân-quyø Cöu-ñoïa-la-tri Töû, Kheå-xaù-kim-pha-leâ, La-vò-sa-gia-giaù-dieân, Ni-yeân-nhaõ-ñeà Töû. Saùu vò aáy cuøng caùc Phaïm chí khaùc, baøn luaän taïi giaûng ñöôøng: –Chuùng ta voán ñöôïc ngöôøi ñôøi toân kính, ñöôïc Quoác vöông vaø nhaân daân tieáp ñaõi raát cung kính. Vì sao nay hoï laïi rôøi boû chuùng ta, khoâng coøn cung kính nöõa? Taát caû ñeàu quay laïi vaâng theo Sa-moân Cuø-ñaøm vaø caùc ñeä töû cuûa oâng ta? Suy nghó kyõ thì ngöôøi con doøng hoï Thích aáy, tuoåi coøn nhoû, hoïc ñaïo laïi chöa bao laâu, laøm sao hôn chuùng ta ñöôïc? Chuùng ta phaûi thöû ñaïo löïc vôùi oâng ta môùi bieát ai thaéng ai baïi. Giaû söû Cuø-ñaøm bieán hoùa moät, chuùng ta seõ bieán hoùa hai; Cuø-ñaøm bieán möôøi saùu, chuùng ta seõ bieán thaønh ba möôi hai, cöù gaáp boäi laàn nhö vaäy. Hoï lieàn nhôø moät vò ñaïi thaàn thaân caän cuûa vua Taàn-sa höùa seõ haäu taï neáu oâng ta taâu leân vua vôùi yù nguyeän thi ñaïo löïc bieán hoùa maø hoï ñaõ cuøng nhau baøn luaän. Vò ñaïi thaàn taâu trình leân nhaø vua lôøi kieán nghò aáy. Ñöùc vua nghe xong heát söùc töùc giaän. Vò ñaïi thaàn nhieàu laàn can giaùn vua xong, voäi trôû veà phuû. Caùc Phaïm chí boãng nhieân laïi thaáy chæ moät mình Ñöùc Phaät ñöôïc söï kính ngöôõng ñaëc bieät, lieàn keùo tôùi tröôùc cöûa hoaøng cung, daâng thô leân noùi roõ yù nguyeän thi ñaïo löïc. Nhaø vua vöøa nghe ñeán saùu vò aáy laäp töùc noåi giaän, maéng chöûi thaäm teä. Ñöùc vua ñaõ thaáy chaân lyù, töï thaân ñöôïc chöùng ñaéc neân khoâng bao giôø coøn tin vieäc laøm cuûa caùc vò Dò hoïc (Phaïm chí) lieàn ra leänh cho quan caän thaàn: –Haõy mau ñuoåi caùc Phaïm chí naøy ra khoûi laõnh thoå cuûa ta. Caùc Phaïm chí bò truïc xuaát, cuøng nhau ñeán nöôùc Xaù-veä. Sau khi giaûng daïy taïi nöôùc Vöông xaù xong, Ñöùc Phaät cuøng caùc Tyø-kheo ñi ñeán caùc ñòa phöông khaùc vaø laàn hoài veà ñeán tinh xaù Kyø hoaøn thuoäc nöôùc Xaù-veä. Caùc Phaïm chí khoâng theå nhaãn nhuïc ñöôïc khi nhìn thaáy Ñöùc Phaät ñöôïc cung kính ñaëc bieät nhö vaäy, neân taäp hoïp saùu vò laõnh tuï toân giaùo cuøng caùc vò Dò hoïc tôùi vua Ba-tö- naëc taâu roõ yù nguyeän thi ñaïo löïc cuûa hoï. Nhaø vua vöøa nghe xong lieàn cho ñaùnh xe ñeán choã Ñöùc Phaät. Sau khi cuùi ñaàu maët laïy döôùi chaân Ñöùc Phaät, vua ngoài moät beân, chaép tay thænh caàu: –Ñöùc ñoä vaø ñaïo löïc cuûa Ñöùc Theá Toân thaät voâ cuøng vi dieäu, xin Ngaøi hieän baøy ñaïo löïc laøm cho ngöôøi chöa ñöôïc thaáy nghe sinh tín taâm, ngöôøi ñaõ ñöôïc thaáy nghe caøng theâm thoâng suoát toû töôøng vaø khieán cho caùc dò hoïc ngoaïi ñaïo chaúng xuyeân taïc ñöôïc. Ñöùc Phaät baûo nhaø vua: –Sau baûy ngaøy nöõa, Ta seõ thò hieän thaàn bieán. Vua nghe theá raát vui möøng, nhieãu quanh Ñöùc Phaät ba voøng roài ra veà. Ñeán ngaøy thöù baûy nhaø vua truyeàn laøm möôøi vaïn saøng toïa cho Ñöùc Phaät,

ñoàng thôøi cuõng laøm möôøi vaïn giöôøng ngoài cho chuùng Dò hoïc ngoaïi ñaïo. Ngöôøi daân trong thaønh Xaù-veä taát caû ñeàu boû thaønh troáng khoâng, cuøng nhau keùo ra xem Ñöùc Phaät hieån baøy söùc thaàn oai. Ñuùng giôø thi ñaáu, caùc Phaïm chí, moãi ngöôøi ñeàu ngoài vaøo toøa ngoài cuûa mình. Nhaø vua ñöùng daäy baïch Ñöùc Phaät:

–Xin Ñöùc Theá Toân ngoài vaøo toøa, hieån baøy ñaïo löïc. Baáy giôø vò ñaïi quyû töôùng quaân Ban Thöùc vöøa ñeán ñaûnh leã Ñöùc Phaät, nghe caùc Phaïm chí muoán thi ñaáu ñaïo löïc vôùi Ñöùc Phaät lieàn laøm moät traän cuoàng phong möa lôùn, thoåi vaøo choã cuûa caùc Phaïm chí, vaø tuoân möa tuyeát phuû leân caùc Phaïm chí, coù ngöôøi bò tuyeát phuû tôùi goái, coù ngöôøi tôùi ngöïc. Ñöùc Phaät lieàn hieän baøy ñaïo löïc, laøm cho ngay giöõa toøa ngoài cuûa Ngaøi löûa boác leân, hôi noùng lan ra taùm phöông. Chuùng Phaïm chí nhoùm oâng Baát-lan… thaáy toøa ngoài cuûa Ñöùc Phaät boác löûa nhö theá ñeàu vui möøng töï nghó chính laø ñaïo löïc cuûa hoï ñaõ laøm ra löûa chaùy. Ñöùc Phaät hieån baøy ñaïo löïc xong, ngoïn löûa cuõng taét lòm. Caùc Phaïm chí khi ñoù môùi bieát chaúng phaûi vieäc aáy do thaàn löïc cuûa hoï laøm ra, trong loøng lieàn buoàn raàu, coù yù hoái haän. Ñöùc Phaät ñöùng daäy rôøi toøa Sö töû. Trong chuùng hoäi coù moät vò Thanh tín nöõ, coù thaàn tuùc, ñöùng daäy chaép tay baïch Ñöùc Phaät: –Ñöùc Theá Toân khoâng caàn phaûi nhoïc loøng, con muoán cuøng caùc vò Dò hoïc naøy thi hieän hoùa thaàn löïc. Ñöùc Phaät baûo: –Khoâng neân! Haõy ngoài xuoáng toøa, ñeå töï Ta hieän thaàn tuùc. Con gaùi cuûa vò Thanh tín só ngheøo khoù Tu-ñaït teân Chuyeân Hoa Saéc ñaõ xuaát gia laøm Sa-di, cuøng vôùi Muïc-kieàn-lan, cuøng ñi tôùi baïch Ñöùc Phaät: –Ñöùc Theá Toân khoâng caàn phaûi nhoïc söùc thaàn, nay chuùng con xin cuøng thi ñaïo löïc vôùi ngoaïi ñaïo. Ñöùc Phaät baûo: –Khoâng caàn thieát! Haõy trôû veà choã ngoài, ñeå Ta töï hieän thaàn tuùc. YÙ cuûa Ñöùc Phaät muoán khieán cho moïi ngöôøi ñeàu ñöôïc phöôùc an oån, xoùt thöông taát caû trôøi ngöôøi, muoán hoï ñeàu ñöôïc giaûi thoaùt. Ngaøi haøng phuïc caùc Phaïm chí cuõng muoán vì ngöôøi hoïc ñaïo trong töông lai neân hieån baøy tueä löïc laøm cho ñaïo Phaät ñöôïc toàn taïi laâu daøi ôû ñôøi vò lai. Khi aáy Ñöùc Phaät hieån baøy caùc söùc thaàn tuùc lôùn bieán hieän, töø toøa Sö töû bay leân ñeán phöông Ñoâng, treân hö khoâng ñi ñöùng, ngoài, naèm ngheâng veà phía hoâng beân phaûi, nhaäp Hoûa ñònh thaàn tuùc phoùng ra aùnh saùng naêm maøu, laøm cho moïi vaät ñeàu thaønh nhieàu maøu saéc. Döôùi thaân hieän ra löûa, treân thaân nöôùc phun ra, roài thaân treân hieän ra löûa, thaân döôùi phun nöôùc. Ngaøi bieán maát ôû phöông Ñoâng qua phöông Nam, bieán maát ôû phöông Nam qua phöông Taây, bieán maát ôû phöông Taây qua phöông Baéc. ÔÛ moãi phöông, Ngaøi ñeàu truï treân hö khoâng hieån baøy ñaïo löïc nhö ñaõ noùi ôû treân. Ngaøi ngoài treân khoâng trung, hai vai ñeàu hieän moät traêm hoa sen, treân ñaàu hieän moät ngaøn hoa sen, treân moãi hoa sen ñeàu coù Ñöùc Phaät ngoài thieàn, haøo quang chieáu khaép möôøi phöông. Caùc vò trôøi cuõng ôû treân hö khoâng raûi hoa leân Ñöùc Phaät, ñeàu noùi: –Laønh thay! Oai thaàn cuûa Ñöùc Phaät laøm chaán ñoäng caû möôøi phöông. Ñöùc Phaät thu söùc thaàn tuùc, trôû veà toøa Sö töû. Caùc Phaïm chí khi ñoù im laëng chaúng noùi ñöôïc lôøi naøo; taát caû ñeàu cuùi ñaàu, nhö loaøi

chim Cöøu ñang nguû. Khi aáy Trì-hoøa-di-thieát bay leân hö khoâng hieän löûa khoùi uøn uøn raát deã sôï, nhöng chæ khieán cho caùc Phaïm chí thaáy. Boïn hoï laäp töùc kinh hoaøng, sôï haõi toät cuøng, toaøn thaân run laäp caäp, y phuïc xoác xeách, loâng döïng ñöùng, moãi ngöôøi ñeàu boû chaïy heát. Ñöùc Phaät giaûng roäng kinh phaùp cho hai chuùng nghe. Ngaøi daïy veà boá thí, trì giôùi laø con ñöôøng thieän ñöa ñeán Thieân giôùi, giaûng roõ aùi duïc chæ gaây taïo khoå ñau, noùi veà tai haïi cuûa aùi duïc ñöa ñeán söï ñau khoå khoâng beàn chaéc. Ñöùc Phaät duøng tueä quaùn bieát taâm yù moïi ngöôøi ñaõ ñöôïc an truï, nhu nhuyeán khoâng thoaùi chuyeån neân vì chuùng noùi phaùp Töù ñeá.

Trong chuùng hoäi, coù ngöôøi phaùt taâm quy y Phaät, quy y Phaùp, quy y Taêng; coù ngöôøi quyø thaúng; coù ngöôøi caàu thoï giôùi; coù ngöôøi ñaéc quaû Tu-ñaø-hoaøn, coù ngöôøi ñöôïc quaû Töñaø-haøm, coù ngöôøi ñöôïc quaû A-la-haùn. Khi ñoù moïi ngöôøi ñeàu sinh yù nieäm nghi ngôø: “Vì sao caùc vò naøy ñaõ rôøi ñôøi soáng gia ñình, xuaát gia. Laïi coøn tranh luaän thi thoá.” Ñöùc Phaät bieát yù nghi cuûa moïi ngöôøi, lieàn hoùa thaønh moät Ñöùc Hoùa Phaät ñöùng trang nghieâm phía tröôùc, coù ba möôi hai töôùng toát, vaän phaùp y, chö ñeä töû cuûa Ngaøi cuõng hoùa ra caùc hoùa nhaân. Khi Hoùa thaân Phaät noùi thì caùc hoùa ñeä töû cuõng noùi. Khi Ñöùc Phaät noùi thì Hoùa thaân Phaät im laëng. Khi Hoùa thaân Phaät noùi thì caùc Ñöùc Phaät im laëng. Vì sao vaäy? Vì Baäc Chaùnh Giaùc muoán tröïc tieáp ñoä cho taâm yù cuûa chuùng hoäi quay veà chaùnh thieän. Khi aáy Ñöùc Hoùa Phaät lieàn quyø goái phaûi döôùi ñaát, chaép tay höôùng veà Ñöùc Phaät, ñoïc baøi keä hoûi: Luaän tranh töø ñaâu sinh khôûi Laøm lo buoàn roài gheùt ganh Voïng ngöõ chuyeån thaønh huûy baùng Töø ñaâu coù, xin Phaät daïy? Töï aùi thaân neân tuïng ñaáu Roài ganh gheùt thaønh khoå saàu Huûy baùng nhau neân voïng ngöõ Goác tranh tuïng do huûy baùng. AÙi nhieãm ñôøi töø ñaâu coù Rôøi theá gian, sao laïi tham? Ñaõ xuaát gia khoâng coøn duïc Töø khoâng duïc laïi chuyeån tham. Do sôû duïc ñaém theá gian Vì muoán lôïi neân chòu khoå Höõu khoâng boû lieàn khôûi tranh Theo ñoù chuyeån, höõu khoâng coøn. Theo theá duïc, goác vì ñaâu Töø ñaâu laïi phaân thieän, aùc Töø nôi ñaâu khôûi boån maït? Phaùp Sa-moân Phaät ñaõ thuyeát Ñôøi vöøa vui, vöøa khoâng vui Theo duyeân naøy duïc sinh khôûi. Maét ñaém saéc do ñaâu heát Khieán theá nhaân ñeàu phaân bieät? Do khinh khi khôûi nghi ngôø Cuõng moät phaùp hieåu thaønh hai. Töø nieäm naøo hoïc chaân lyù Caàu hieåu roõ moïi hoïc thuyeát? Vui, khoâng vui goác töø ñaâu Khoâng thaân caän töø ñaâu dieät? Thònh vaø giaûm, moät nghóa lyù

Mong thuyeát giaûng, roõ nguoàn caên.
Hyû, khoâng hyû ñeàu ñaém xuùc
Vieäc qua roài khoâng sôû höõu
Töø nghóa ñoù coù thònh, suy
Thoâng nhö theá tranh duïc döùt.
Xuùc caûm traàn, goác töø ñaâu
Ñaém saéc traàn, do ñaâu khôûi?

Do nieäm naøo khoâng nhieãm tröôùc
Nhaân duyeân gì meâ ñaém saéc
Theo danh saéc meâ caûm xuùc
Vì coù höõu, saéc khôûi ngay
Vöôït si meâ lieàn giaûi thoaùt
Duyeân theo saéc, xuùc lieàn sinh.
Nöông vaøo ñaâu boû haûo saéc?
Chaïy theo aùi bôûi vì ñaâu?
Taâm chaáp tröôùc caàn dieät heát
Tueä quaùn haønh, taâm giaûi thoaùt
Ngöøng nieäm töôûng, khoâng saéc töôûng
Chaúng töôûng voâ, chaúng töôûng haønh
Ñoaïn tröø heát khoâng ñaém tröôùc
Do töôûng laïc neân coù khoå.
Ñieàu con hoûi thaûy ñeàu thoâng
Nay laïi hoûi, xin daïy tieáp:
Hoùa hieän thaân ñeàu cuï tuùc
Khoâng moät ai hôn Theá Toân
Trong cöïc chaùnh gì taø?
Nöông Thaùnh phaùp ñöôïc tueä quaû
Ta nhaäp ñònh giöõa röøng giaø
Trí voâ dö thuyeát thaéng phaùp
Ñöôïc nhö theá do nhaát taâm.
Ta vì chuùng khoâng giôùi haïnh
Mau ñeán hoûi, seõ vöôït traàn
Ñoaïn theá nhieãm, boû duïc thaân.
Phaät noùi kinh Nghóa Tuùc xong, caùc vò Tyø-kheo ñeàu hoan hyû.

*Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.*